

Johanne Myginds roman bør læses rensset for al ydre polemik

Forfatteren. Foto: Mathilde Schmidt

NINA SKYUM-NIELSEN

Journalist

09.11.2025

BØGER // ANMELDELSE – Johanne Mygind har med *Giftig* skrevet en stærk roman om en families arvesynder, og den bør læses som et helt selvstændigt værk rensset for al ydre polemik, skriver Nina Skyum-Nielsen.

Giftig

Forfatter: Johanne Mygind

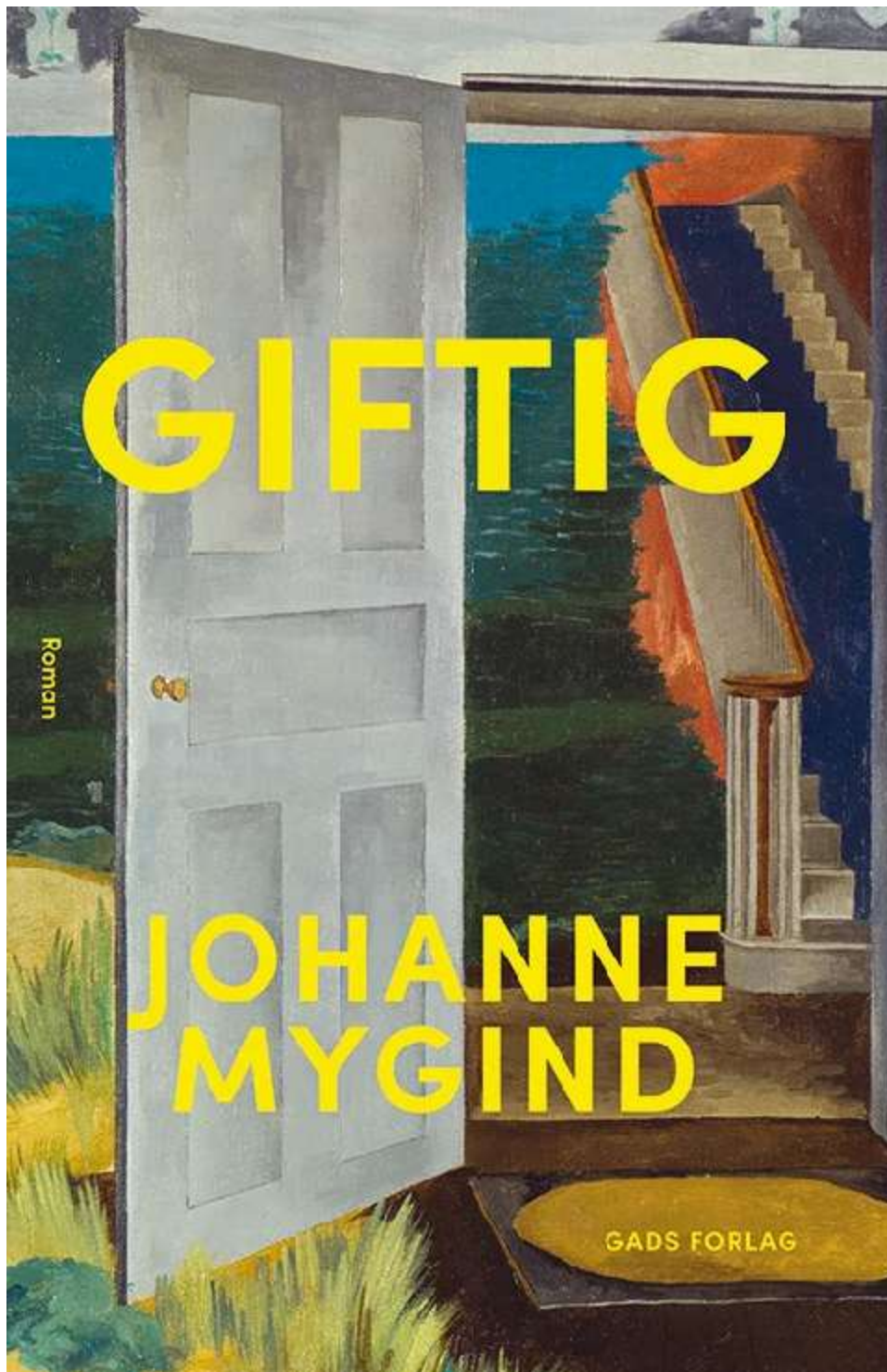
Forlag: Gads Forlag

Udkom d. 30. oktober 2025.

Journalist og forfatter Johanne Mygind og jeg er jævnaldrende, og jeg tror på mange måder, at netop en cirka 50-årig kvinde er den perfekte læser af Myginds selvbiografiske familieroman *Giftig*. Perfekt, fordi det altoverskyggende hovedtema i *Giftig* – danmarkshistoriens største miljøkatastrofe i form af Cheminovas berygtede

udledning af gift direkte i Vesterhavet – har været en del af vores barndoms erindringsbagtæppe i 1980'erne.

Fra de tidligere 80'ere og frem kan jeg huske, at journalister, borgere og politikere tonede frem på Danmarks dengang eneste tv-kanal og talte om opdagelsen og følgerne af den katastrofale forurening ved Harboøre Tange. Cheminovas voldsomme påvirkning af naturen og den vestjyske lokalbefolkning lever med andre ord hos mig og min generation, som noget der altid har eksisteret som en erkendt kendsgerning. Uhyggelige, utilgivelige handlinger. En skamplet.

Johanne Myginds Nanna jager erkendelsen og indrømmelserne

Det er præcis også sådan, Myginds hovedperson Nanna har det. Blot er skamfølelsen forstørret, værre og ikke mindst personlig, for Nannas morfar, Henning Löfgren, var driftsdirektør på Cheminova fra 1950 til 1960, som var de første ti år, fabrikken lå i Harboøre efter flytningen fra Måløv.

Henning havde ansvaret. Romanens Nanna, som er journalist og dokumentarist, har for tyve år siden forsøgt at få morfar Henning til at fortælle den ”fulde historie” om opbygningen af Cheminova i Harboøre og frem for alt forsøgt at få morfaren til at indse eller indrømme, at det var forkert og især farligt, at den store virksomhed lod havet og stranden oversvømme med giftige udledninger.

“Jamen, du må da have tænkt, at det kunne gøre folk syge? pippede jeg på båndet. ”Nej, man tænkte ikke på arbejdsmiljø dengang,” svarede Henning

Men for Henning er alting netop helt uerkendt i de bandede samtaler med barnebarnet: ”Jamen, du må da have tænkt, at det kunne gøre folk syge? pippede jeg på båndet. ”Nej, man tænkte ikke på arbejdsmiljø dengang,” svarede Henning.”

Den røde tråd i *Giftig* er, at Nanna bliver ved med at jage erkendelsen og indrømmelserne. Det er og forbliver ubegribeligt for både journalisten og privatpersonen Nanna, at den historie, som siden blev danmarkshistorie, og som har præget flere generationer af familien Löfgren, ikke kan udsiges. Hun kæmper for at få det usagte sagt, både i projektarbejdet om en særudstilling om Cheminova på Lemvig Museum og i researcharbejdet til den roman, hun både ønsker og er bange for at skrive om familien.

Vi følger ærkekøbenhavnernes måneder i et Lemvig, der beskrives som klaustrofobisk og lukket på den vestjyske måde. Byen er præget af sit enorme paradoks: Cheminova gav indbyggerne og hele området velstand og velfærd i lige så høj grad som ulykker, sygdom og skam. I hendes oplevelse af området er forgiftningen tydelig, da lugten fra kemifabrikken rammer hendes næsebor:

”Det er en mærkelig metallisk lugt, som smagen af en jernstang mod tungen. Hele mit system reagerer på den. Den sætter sig som hvæsen i mit åndedræt, så jeg pludselig føler, at jeg bliver kvalt.”

Nannas – eller Johanne Myginds – vej til at forstå og måske endda tilgive morfaren er de overvejende kærlige og nænsomme beretninger om det liv, morfar Henning og mormor Rigmor skabte og levede i Lemvig. Her møder vi også datteren Elisabeth – Nannas mor – som udvikler sig fra et skrøbeligt og følsomt barn til en stærk feminist med en tung følgesvend i form af maniske og depressive episoder.

“Johanne Mygind skriver om sig selv – en kvindelig hovedperson som skriver en roman om at skrive en roman. Det er lige ved at være for meget, men kan man abstrahere, står et tema om arvesynd og opgør med tavshed og lukkethed stærkt og tydeligt frem

Den stærkeste opdagelse, hovedpersonen gør om sin mor i optrevlingen af fortiden er, at Elisabeth var mere end klar over Cheminovas ødelæggende virkning på natur og mennesker, for hun begyndte at skrive en bog med den ætsende titel ”Familien er giftig – Cheminova set indefra”.

Opdagelsen af dette romanudkast bliver en forløsning for Nanna; hun har fat i noget, for hendes mor så åbenbart også det, Nanna ser nu. Det usagte er før forsøgt sagt. Cirklen kan sluttes.

Er der plads til to romaner om Cheminova?

Jeg læser *Giftig* som en svimlende, selvrefererende metaroman, for Johanne Mygind skriver om sig selv – en kvindelig hovedperson som skriver en roman om at skrive en roman. Det er lige ved at være for meget, men kan man abstrahere, står et tema om arvesynd og opgør med tavshed og lukkethed stærkt og tydeligt frem.

Også så stærkt, at de personlige og pinagtige beskyldninger, der er føjet gennem den litterære æter i disse dage omkring udgivelsen af *Giftig*, bør man trække helt fra i læsningen af Johanne Myginds roman.

Med henvisning til [Kim Blæsbjergs *De bedste familier*](#) spørges der flere gange her i *Giftig*, om der overhovedet er plads til to romaner om de første familier knyttet til Cheminova i 1950'erne og den altoverskyggende betydning fabrikken har haft for mennesker og dyr og nærmiljø.

Svaret er, at der er der selvfølgelig. *Giftig* står frem som selvstændigt bud i sin helt egen ret.

Klik dig videre til mange flere boganmeldelser her.

Gads Forlag

Johanne Mygind

Kim Blæsbjerg

Nina Skyum-Nielsen

NINA SKYUM-NIELSEN

Nina Skyum-Nielsen er kommunikatør og journalist med en stor passion for medier og medietendenser både lokalt og globalt. Professionelt solidt plantet i det strømlinede erhvervsliv, privat solidt plantet i en verden, der altid kan rumme det skæve.

POV Overblik

Støt POV's arbejde som uafhængigt medie og modtag **POV Overblik** samt dagens udvalgte tophistorier alle hverdage, direkte i din postkasse.

- Et kritisk nyhedsoverblik fra ind- og udland
- Indsigt baseret på selvstændig research
- Dagens tophistorier fra POV International
- I din indbakke **alle hverdage** kl. 12.00
- Betal med **MobilePay**

For kun 25 kr. om måneden giver du POV International mulighed for at bringe uafhængig kvalitetsjournalistik.

25 kr./md.

Overblik

TOPHISTORIER

SENESTE

DEBAT

POV International

HVAD ER POV?

REDAKTION

SKRIBENTERNE